Allways โปรแกรมสนับสนุนโลตัส 1-2-3 ในการทำรายงาน ตอน 1

ลิขิต ดลชัย

ออลล์เวย์ (Allways) เป็นโปรแกรมที่ใช้งานร่วมกับโลตัส 1-2-3 ในลักษณะที่เรียกว่า add-in หรือเพิ่มเข้าไป ซึ่งโปรแกรมที่สนับสนุนโลตัส 1-2-3 ก็มีอยู่หลายโปรแกรมที่เป็นที่นิยมในบ้านเรา ได้แก่ @Base และ SeeMORE เป็นต้น ออลล์เวย์เป็นโปรแกรมที่มาเสริมจุดอ่อนของโลตัส 1-2-3 ในเรื่องการทำรายงาน ถึงแม้ว่าโลตัส 1-2-3 เองจะสามารถพิมพ์กราฟและเวอร์กชีตได้ดีพอใช้ แต่ถ้านำไปเปรียบกับโปรแกรมทางด้านทำรายงาน (Presentation) อื่น ๆ ที่มีขายตามท้องตลาดแล้วก็นับว่ายังห่างไกล ทั้งด้านความสะดวกในการใช้งาน และความสวยงามของรายงานที่พิมพ์ออกมา ออลล์-เวย์ได้ช่วยลดช่องว่างนี้ให้แคบลง และทำรายงานให้สวยงามน่าดูมากขึ้น อีกทั้งเป็นโปรแกรมที่ค่อนข้างใช้งานง่าย คำสั่งไม่มากจนทำให้สับสน จึงเป็นโปรแกรมที่น่าสนใจอีกโปรแกรมหนึ่งที่ผู้ใช้งานด้านสเปรดชีตและทำรายงานไม่ควรพลาด

การติดตั้งออลล์เวย์

ในการที่จะใช้ออลล์เวย์เราจะต้องมีโปรแกรมโลตัส Release 2.0 หรือ 2.01 ซึ่งติดตั้งอยู่บนเครื่อง IBM PC, XT, AT, PS/2 หรือเครื่องคอมแพตทิเบิ้ลที่มีฮาร์ดดิสก์ และโปรแกรม AWSETUP ซึ่งอยู่บนแผ่นที่หนึ่งจากทั้งหมดจำนวน 5 แผ่น

ขั้นตอนการติดตั้ง (Installation)

1. ใส่แผ่นดิสเกตต์แผ่นที่หนึ่งใน ไดรฟ์ A
2. เปลี่ยนไดรฟ์ปัจจุบันไปเป็นไดรฟ์ A ถ้าไดรฟ์ปัจจุบันเป็นไดรฟ์อื่น ให้ปฏิบัติโดยพิมพ์ A: แล้วกดปุ่ม Enter บนจอจะแสดง prompt เป็น A>
3. พิมพ์ AWSETUP แล้วกดปุ่ม Enter โปรแกรมการติดตั้งจะปรากฏบนจอภาพ

โลตัส 1-2-3 Release 3.0

ในขณะที่เรากำลังรอคอยโลตัส 1-2-3 เวอร์ชันใหม่ ซึ่งคาดว่าจะออกสู่ท้องตลาดในสหรัฐอเมริการาวเดือนมิถุนายนปีนี้ ข่าวคราวของโลตัสเวอร์ชันใหม่ก็มีออกมาบ้างแล้ว จึงขอสรุปและรายงานข่าวนี้ไว้ก่อน เพื่อเราจะได้เตรียมตัวเตรียมใจไว้รับกับสิ่งใหม่ ๆ ที่จะเพิ่มเติมเข้ามา

ลักษณะเด่นของโลตัส 1-2-3 Release 3.0 ที่ได้เพิ่มเติมเข้ามาจะประกอบด้วย เวอร์กชีตแบบ 3 มิติ ความสามารถที่จะโหลดไฟล์หลายไฟล์เข้ามาในหน่วยความจำ การเชื่อมโยงระหว่างไฟล์ ฟังก์ชันการตรวจสอบ (auditing) และภาษาเขียนโปรแกรมประยุกต์ เมื่อรวมสิ่งเดิมของ Release 2.01 กับที่เพิ่มใหม่นี้ ทำให้โปรแกรมเวอร์ชันใหม่นี้มีขนาดใหญ่โตมาก จึงจำเป็นต้องใช้งานบนเครื่องใหญ่ขึ้นของไมโครฯในตระกูลพีซี/เอที 286 และต้องมีจำนวนหน่วยความจำมาก ๆ ขนาดเดิม 640 กิโลไบต์ดูจะเล็กเกินไปเสียแล้ว Release 3.0 นี้มุ่งพัฒนาเพื่อให้เหมาะสมกับการใช้งานของโปรแกรมควบคุมดำเนินงาน OS/2

หากพิจารณาจากข่าวข้างต้น จะเห็นว่า โลตัส 1-2-3 Release 2.01 ยังจะมีผู้ใช้งานต่อไปอีกแน่นอน เพราะเครื่องที่ใช้งานปัจจุบันส่วนใหญ่ยังเป็นรุ่นพีซีหรือเอ็กซ์ที ที่ใช้ไมโครโปรเซสเซอร์ เบอร์ 8088 หรือ 8086 อยู่ ซึ่งรันโปรแกรมโลตัส 1-2-3 Release 3.0 ไม่ได้ นอกจากนี้ ยังมีสาเหตุอื่น ๆ อีก กล่าวคือใน Release 2.01 จะทำงานได้เร็วกว่า เพราะโปรแกรมเขียนขึ้นด้วยภาษาแอสเซมบลีต่างกับ Release 3.0 ที่โปรแกรมเขียนด้วยภาษาระดับสูงของภาษา C ที่ทำงานช้ากว่า

ในโลตัส 1-2-3 Release 2.01 ที่ใช้อยู่ปัจจุบัน มีโปรแกรมสนับสนุนมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการใช้งานมากมาย คือมีทั้งที่เป็นแบบ template ที่เขียนด้วยโปรแกรมมาโครสำเร็จ สามารถเรียกมาประยุกต์ใช้งานได้ทันที และแบบ Add-In ที่เป็นโปรแกรมเฉพาะพิเศษมาต่อพ่วงรวมกับโลตัส 1-2-3 ที่กำลังเด่นในขณะนี้ ได้แก่

4. เลือกหัวข้อ First time Installation ซึ่งเป็นหัวข้อแรกสุด โดยกด Enter จากนั้นโปรแกรมจะถามไดเรคทอรี ที่เราติดตั้งโปรแกรมโลตัส 1-2-3 เอาไว้ ซึ่งโปรแกรมจะกำหนดมาให้ก่อนเป็น c:\123 เราสามารถเปลี่ยนเป็นไดเรคทอรีที่เราติดตั้งไว้จริง แล้วกด Enter จากนั้นโปรแกรมจะถามถึง Driver set ซึ่งโปรแกรมกำหนดมาให้เป็น 123.set เราก็กด Enter ได้เลย หรือเลือก Driver set ตัวอื่นที่สร้างใหม่ ขั้นตอนต่อมาโปรแกรมจะถามว่า เราใช้จอประเภทไหน ซึ่งโปรแกรมกำหนดมาให้เป็น EGA Color ถ้าเราใช้จอประเภทนี้ ก็ตอบ yes ถ้าไม่ใช่ก็ตอบ No จากนั้นโปรแกรมจะแสดงรายชื่อของเครื่องพิมพ์ที่เราใช้ เราก็ใช้ปุ่มหัวลูกศรเลื่อนเลือกเอาตามต้องการ ขั้นตอนสุดท้ายโปรแกรมจะถามว่าเราจะใช้ปุ่มทันใจ (hot key) อันไหน เพื่อใช้เรียกโปรแกรมออลล์เวย์ในขณะที่อยู่ในโลตัส 1-2-3 ปุ่มที่มีให้เลือกมีดังนี้คือ ALT-F7, ALT-F8, ALT-F9 หรือ Nokey ซึ่งเราเลือก Nokey เวลาเราจะเรียกออลล์เวย์เราจะต้องเรียกผ่าน Addin Manager ซึ่งเป็นโปรแกรมจัดการต่อพ่วงหรือถอดถอนโปรแกรมอื่นเข้ามาทำงานร่วมกับโลตัส ส่วนวิธีการเรียกจะกล่าวในภายหลัง แต่เพื่อความสะดวกในการใช้งาน ท่านควรจะเลือก ALT-F7, ALT-F8 หรือ ALT-F9 โดยใช้ปุ่มหัวลูกศรเลื่อนแถบสว่างไปยังแถวที่ต้องการแล้วกด Enter จากนั้นโปรแกรมจะก๊อปปี้ไฟล์จากแผ่นที่หนึ่งลงในฮาร์ดดิสก์ และจะบอกให้เราเปลี่ยนแผ่นเป็นแผ่นที่สอง, สามจนถึงห้าตามลำดับ เมื่อครบห้าแผ่นก็เป็นอันเสร็จพิธีการติดตั้งโปรแกรมออลล์เวย์

หากเราต้องการแก้ไข หรือเพิ่มเติมไดรเวอร์ใหม่ ๆ ก็ให้ run โปรแกรม AWSETUP ใหม่ แล้วเลือกหัวข้อที่ต้องการเช่น เพิ่มเครื่องพิมพ์ เปลี่ยนจอภาพ เป็นต้น

ข้อควรระวังคือ เราจะต้องมีโปรแกรม 123.DYN อยู่ในไดเรคทอรีของโปรแกรมโลตัส ถ้าหากไม่มีให้ก๊อบปี้ไฟล์นี้จากแผ่น PRINT GRAPH ของโปรแกรมโลตัส นอกจากนั้น หากเราคิดว่าจะพิมพ์กราฟโดยใช้ออลล์เวย์ เราควรจะตรวจสอบให้แน่ใจว่าฟอนต์ที่เราต้องการอยู่ในฮาร์ดดิสก์แล้วหรือยัง อย่างไรก็ตามเราอาจจะเอ็กซีคิวต์คำสั่ง copy *.FNT จากแผ่น PRINT GRAPH ของโลตัส มายังไดเรคทอรีของโลตัส เพื่อให้โปรแกรมออลล์เวย์สามารถเรียกใช้ฟอนต์เหล่านี้ได้

แนวความคิดพื้นฐาน

ในการที่จะใช้โปรแกรมออลล์เวย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพเราจำเป็นต้องเข้าใจแนวคิดพื้นฐานของการทำงานของออลล์เวย์ และรู้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของเซลของโลตัสและออลล์เวย์ ดังนั้นขอให้ท่านผู้อ่านได้ทำความเข้าใจถึงคำศัพท์และแนวความคิดพื้นฐาน ที่จะกล่าวต่อไปนี้

ชนิดของแบบตัวอักษร (Type Styles)

โปรแกรมทางด้านเดสค์ท้อปพับลิชชิ่งมักจะมีความสามารถที่พิมพ์ตัวอักษรออกมาได้หลายรูปแบบ ดังนั้นจึงมีคำศัพท์หลายคำเพื่อใช้ในการอธิบายรูปแบบต่าง ๆ ของตัวอักษร ดังต่อไปนี้

1) Typeface หมายถึงรูปแบบของตัวอักษรออลล์เวย์มีแบบตัวอักษรให้ 3 แบบ คือ Times Triumvirate and Courier ดังรูปที่ 1 แต่ถ้านำผลออกทางเครื่องพิมพ์จะมีรูปแบบตัวอักษรอื่น ๆ เช่น Sans Serif เพิ่มเติมให้เลือกได้อีก

Allways, @BASE, Look & Link เป็นต้น ถึงแม้ว่าใน Release 3.0 อาจมีลักษณะการใช้งานแบบของโปรแกรมสนับสนุนเข้าไปด้วย ผู้ใช้หลาย ๆ ท่านก็อาจนิยมเลือกใช้โปรแกรมสนับสนุนจากหลาย ๆ บริษัทมากกว่า เพราะมีผลิตภัณฑ์เด่น ๆ ให้เลือกใช้มากกว่าโลตัส 1-2-3 ผู้ใช้หลาย ๆ ท่าน อาจมีหรือคุ้นเคยกับโปรแกรมสนับสนุนเดิมอยู่แล้ว หากปรับไปใช้โปรแกรม Release3.0 ก็ต้องหาโปรแกรมสนับสนุนรุ่นใหม่ตามไปด้วย เพราะโปรแกรมสนับสนุนรุ่นเก่าของโลตัส 1-2-3 Release 2.0 หรือ 2.01 ใช้กับ Release 3.0 ไม่ได้ ผู้ตัดสินใจเปลี่ยนรุ่นใหม่ก็ต้องลงทุนเพิ่มมากขึ้นอีก

จากสาเหตุหลายอย่างที่กล่าวข้างต้น ผู้สันทัดทางด้านสเปรดชีตทั้งหลายต่างยืนยันว่า ผู้ใช้โดยเฉพาะในประเทศเรา ส่วนใหญ่คงยังต้องใช้งานโลตัส 1-2-3 Release 2.01 ต่อไปอีกระยะหนึ่ง จนกว่าจะมีการยกระดับฮาร์ดแวร์ให้สูงขึ้น และถ้าใครอยากใช้งานรุ่นใหม่จริง ๆ แต่มีเครื่องรุ่นเก่าอยู่ก็ควรเตรียมงบประมาณจัดหาเครื่องระดับสูงขึ้นไว้ล่วงหน้าก่อนได้

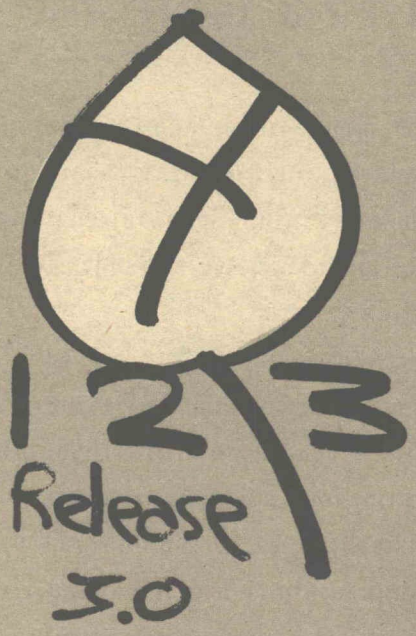

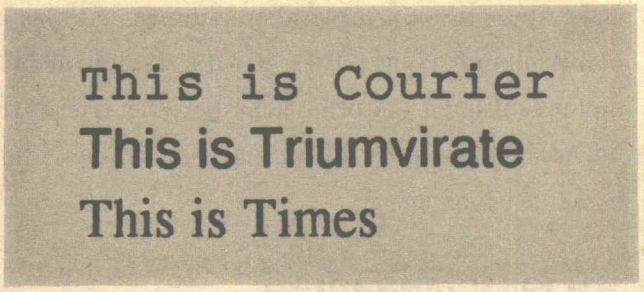

รูปที่ 1

2) ฟอนต์ และ ขนาดจุด (fonts and point size)

ฟอนต์ คือ แบบของตัวอักษรที่ระบุขนาดไว้ด้วย ปกติขนาดมักจะวัดโดยความสูงของฟอนต์โดยระบุเป็นจำนวนจุด แต่ละจุดจะมีขนาดประมาณ 1/72 นิ้ว ดังนั้น **Times** 12 จุด จะเป็นฟอนต์ของตัวอักษรที่สูงประมาณ 12*1/72 = 1/6 นิ้ว โดยปรกติแล้วสำหรับตัวอักษรธรรมดาเราจะใช้ฟอนต์ ขนาด 10 หรือ 12 จุด ส่วนหัวรายงานอาจจะใช้ขนาด 14-24 จุด และ ตัวอักษรเล็ก ๆ อาจจะใช้ 5-8 จุด ดูตัวอย่างในรูปที่ 2

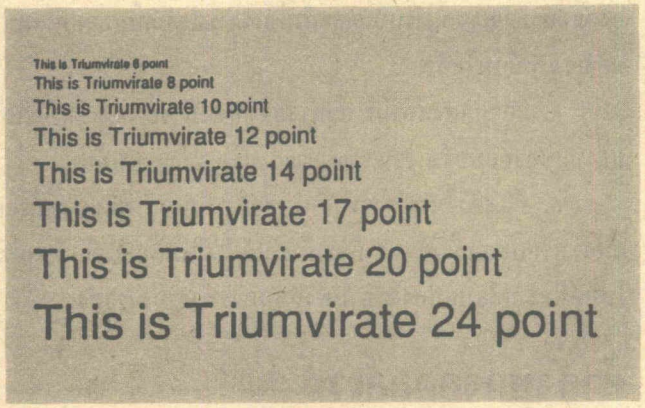

รูปที่ 2

3) พิช (pitch)

ในเครื่องพิมพ์ประเภทดอตแมตริกซ์ (dot matrix) ฟอนต์ของเครื่องพิมพ์จะวัดเป็น pitch หรือ จำนวนตัวอักษรต่อนิ้ว สำหรับเครื่องพิมพ์ประเภทนี้การบอกขนาดของจุดไม่ค่อยมีประโยชน์ เพราะฟอนต์เหล่านี้มีความสูงเท่ากัน (ประมาณ 10 จุด) แต่เปลี่ยนแปลงที่ความกว้างเท่านั้น

ค่า pitch สำหรับฟอนต์ของดอตแมตริกซ์ (dot matrix) มักจะอยู่ในช่วง 17 pitch (แบบแคบ) ถึง 5 pitch (แบบกว้าง) ขนาดปกติที่ใช้ คือ 10 หรือ 12 pitch

4) ฟอนต์เซต (Font Set)

ออลล์เวย์ยอมให้เราใช้ฟอนต์ 8 แบบในแต่ละครั้งของการพิมพ์ เราสามารถเลือกฟอนต์ที่จะใช้กับเวอร์กชีตจากกลุ่มของฟอนต์ทั้ง 8 แบบนี้ ซึ่งเรียกว่าฟอนต์เซต (Font set) ฟอนต์ในฟอนต์เซตจะมีลำดับ 1 ถึง 8 โดยเราสามารถเลือกจากฟอนต์ที่มีทั้งหมด ซึ่งประกอบด้วยฟอนต์ที่มีในเครื่องพิมพ์รวมกับฟอนต์ที่ออลล์เวย์จัดไว้ให้ ฟอนต์หมายเลข 1 เป็นฟอนต์พิเศษ เป็น default font คือ เป็นฟอนต์ที่จะถูกนำไปใช้ตลอดเวอร์กชีต ยกเว้นในเซลที่เราสั่งให้ใช้ฟอนต์อื่น ดังนั้นเราควรจะกำหนดแบบที่ใช้มากที่สุดเป็น ฟอนต์หมายเลข 1 ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงฟอนต์เซตจะมีผลเฉพาะกับเวอร์กชีตที่ใช้อยู่เท่านั้น แต่ไม่มีผลกระทบกระเทือนเวอร์กชีตอื่น ๆ เพื่อความสะดวกในการใช้งานเราอาจจะสร้าง default ฟอนต์เซต ซึ่งจะถูกเรียกมาใช้อัตโนมัติทุกครั้งที่เราเริ่มต้นสร้างเวอร์กชีตใหม่ นอกจากนั้นเรายังสามารถจะสร้างไลบรารีของฟอนต์เซตแล้วเรียกฟอนต์เซตอันใดอันหนึ่งมาใช้เพื่อเราต้องการได้อีกด้วย

5) ฟอร์แมตของเซล (Cell Formats)

ในโลตัสเราจะคุ้นกับการฟอร์แมตเซล เพื่อเปลี่ยนรูปแบบการแสดงบนจอภาพ เช่น การกำหนดให้ข้อความในเซลเป็นข้อความที่ชิดซ้าย หรือชิดขวา หรืออยู่ระหว่างกลางช่อง ฟอร์แมตเหล่านี้จะถูกส่งผ่านไปยังออลล์เวย์ และมันจะเก็บฟอร์แมตเหล่านี้ไว้ใช้ในการแสดงผลหน้าจอ นอกจากนี้ออลล์เวย์ยังเพิ่มฟอร์แมตสำหรับใช้กับเซลหรือช่วงของเซล อีกหลายแบบ คือ

1. ฟอนต์ (font)
2. ตัวอักษรหนา (boldface)
3. การขีดเส้นใต้ (underline)
4. สีของตัวอักษร
5. เส้นตามแนวขอบบน ขอบล่าง ขอบด้านซ้าย หรือขอบด้านขวาของเซล
6. เส้นคู่
7. ระบายเงาสีอ่อน สีเข้ม หรือสีดำทึบ

ฟอร์แมตของออลล์เวย์ เราสามารถจะเปลี่ยนความกว้างของออลล์เวย์ได้เช่นเดียวกันกับโลตัส แต่ออลล์เวย์สามารถปรับความกว้างได้ละเอียดกว่า เช่น สามารถกำหนดความกว้างเป็น 9.7 หรือ 11.42 ตัว ได้ ซึ่งเราอาจจะพิมพ์ค่านี้เข้าไปหรือใช้แป้นลูกศรเลื่อนปรับเอาก็ได้ ในตอนเริ่มแรกออลล์เวย์จะกำหนดความกว้างของเซลให้เท่ากับของโลตัส หลังจากนั้นเราสามารถปรับแต่งความกว้างใหม่ได้ แต่ความกว้างที่เราเปลี่ยนแปลงในออลล์เวย์จะไม่ส่งผลกระทบกับความกว้างของเซลของโลตัสแต่อย่างใด

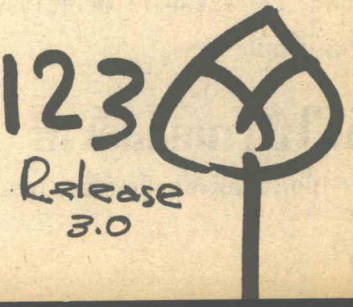

6. ความสูงของแถว (Row Heights)

ความสูงของแถวของโลตัสนั้นคงที่และเท่ากันหมดทุก ๆ แถว แต่เนื่องจากในออลล์เวย์เราสามารถเลือกใช้ฟอนต์ชนิดต่าง ๆ กัน ซึ่งบางครั้งความสูงก็จะแตกต่างกันไปด้วย ดังนั้นความสูงของแต่ละแถวของออลล์เวย์จะไม่เท่ากัน ขึ้นกับแบบของตัวอักษรที่บรรจุอยู่ในแถวนั้น ตอนเริ่มต้นความสูงของแต่ละแถวจะถูกกำหนดเป็น Auto ซึ่งหมายความว่าความสูงของแถวจะเปลี่ยนแปลงอย่างอัตโนมัติเพื่อให้เหมาะกับตัวอักษรในแถวนั้น ๆ

ความสูงของแถวจะวัดกันเป็นจำนวนจุด ซึ่งปรกติออลล์เวย์จะจัดให้สูงกว่าความสูงของตัวอักษรประมาณหนึ่งหรือสองจุด นั่นคือ ถ้าตัวอักษรสูง 10 จุด ความสูงของแถวนั้นจะเป็น 11 จุด เป็นต้น อย่างไรก็ตาม เราอาจจะเป็นคนกำหนดเองก็ได้ โดยการพิมพ์จำนวนจุดเข้าไปหรือใช้แป้นลูกศรเลื่อนปรับแต่งตามต้องการได้

7. การวางตัวของเลเบล (Label alignment)

การวางตัวของเลเบลหรือข้อความค่อนข้างจะแตกต่างจากโลตัส ในออลล์เวย์เราสามารถจะวางข้อความให้ตรงแนวกลางหรือชิดด้านขวา โดยไม่คำนึงว่าข้อความดังกล่าวจะเกินความกว้างของเซลที่เราบรรจุข้อความนั้นหรือไม่ ซึ่งในโลตัสจะจัดข้อความชิดซ้ายตลอดโดยไม่สนใจว่าเรากำหนดการวางตัวอย่างไร หากข้อความนั้นกว้างเกินความกว้างของเซล

สิ่งที่ออลล์เวย์เพิ่มเติมในเรื่องของการวางตัวชิดขวา คือ ปรกติถ้าเรากำหนดให้จัดข้อความชิดขวา โลตัสจะไม่จัดข้อความชิดขวาจนสุด แต่จะเว้นช่องว่างไว้ 1 ช่องระหว่างตัวอักษรตัวสุดท้ายกับขอบของเซลเสมอ แต่ในออลล์เวย์เพิ่มการวางตัวอีกแบบหนึ่ง คือ แบบชิดขวาที่ไม่เว้นช่องระหว่างตัวขวาสุดกับขอบของเซล เราใช้เครื่องหมาย "1" ขีดในแนวดิ่ง หน้าข้อความสำหรับการวางตัวแบบนี้

8. ออลล์เวย์และโลตัส 1-2-3

ในการฟอร์แมตเวอร์กชีตนี้ เราอาจจะต้องกลับไปกลับมาระหว่างออลล์เวย์กับโลตัส 1-2-3 การเปลี่ยนแปลงฟอร์แมตในโลตัส 1-2-3 จะส่งผลไปออลล์เวย์ ในขณะที่การเปลี่ยนแปลงฟอร์แมตในออลล์เวย์จะไม่มีผลกระทบกับเวอร์กชีตของโลตัส 1-2-3 แต่อย่างใด การเปลี่ยนแปลงของฟอร์แมตของออลล์เวย์ จะถูกเก็บไว้ในไฟล์ที่มี extension เป็น All แต่มีข้อยกเว้นเพียงคำสั่งเดียว คือ คำสั่ง /Special Justify คำสั่งนี้คล้ายกับคำสั่ง /Range Justify ในโลตัส คือ จะจัดการวางตัวของข้อความตามการวางตัวที่เรากำหนดให้ใหม่

การใช้งานออลล์เวย์

เมื่อเราติดตั้งออลล์เวย์เรียบร้อยแล้ว เราก็รันโปรแกรมโลตัส 1-2-3 ในขณะที่เวอร์กชีตปรากฏขึ้นบนจอ เราก็กดแป้น (Alt) พร้อมกับฟังก์ชันคีย์ (F7) (F8) หรือ (F9) ขึ้นกับที่เราเลือกไว้ตอนติดตั้งโปรแกรม แต่ถ้าหากเราเลือก Nokey ไว้ เราจะต้องใช้เมนู Add-In Manager เพื่อเข้าไปในโปรแกรมออลล์เวย์ โดยใช้คำสั่ง Invoke แล้วเลือกออลล์เวย์

หน้าจอของออลล์เวย์

หน้าจอของออลล์เวย์คล้ายคลึงกับหน้าจอของโลตัสมาก ดูรูปที่ 3 ซึ่งประกอบด้วย

1. format line ที่อยู่บนสุดของหน้าจอ เป็นตัวบอกฟอร์แมตของเซลปัจจุบัน(เซลที่แถบสว่างปรากฏอยู่) ประกอบด้วย แบบของฟอนต์ หมายเลขของสีในเซล เป็นเงาหรือขีดเส้นใต้หรือเป็นเส้นตรง

2. cell contents line เป็นแถวที่สองของหน้าจอเป็นตัวแสดงตำแหน่งของเซล และข้อมูลในเซลปัจจุบัน ที่ชี้โดยตัวชี้เซล(แถบสว่างที่เคลื่อนที่อยู่บนแผ่นเวอร์กชีต เมื่อเรากดปุ่มหัวลูกศร)

3. ตัวเวอร์กชีตเอง ซึ่งกินเนื้อที่เกือบทั้งจอ ซึ่งมีอักษรภาษาอังกฤษและตัวเลขอยู่ด้านบนและด้านข้างตามลำดับเพื่อบอกตำแหน่งของเซลเหมือนโลตัส

4. แถวแสดงสถานะ อยู่ล่างสุดของหน้าจอ บอกวันที่ เวลา สถานะของคีย์บอร์ด เช่น caps, num หรือ scroll เป็นต้น

5. ที่แสดงโหมดการทำงาน อยู่ด้านบนขวาสุดของหน้าจอ เมื่อเราเรียกออลล์เวย์ เราก็จะเข้ามาอยู่ในโหมดออลล์เวย์ และโหมดนี้จะเปลี่ยนแปลงไปตามฟังก์ชันการทำงานที่เราสั่ง

คำสั่งของออลล์เวย์

คำสั่งของออลล์เวย์ทำงานโดยเรียกผ่านเมนูเหมือนโลตัส คือโดยพิมพ์ตัวอักษรตัวหน้า หรือเลื่อนแถบสว่างไปตรงตำแหน่งที่ต้องการแล้วกดปุ่ม Enter การเรียกเมนูขึ้นมาทำได้โดยกดปุ่ม / (slash) ท่านจะเห็นเมนูดังรูปที่ 4

ในบางคำสั่งเช่น / Format Color คำสั่งจะแสดงเป็นรายชื่อของสี ในลักษณะนี้เราต้องใช้ปุ่มลูกศรขึ้น ลง เลื่อนแถบสว่างไปยังสีที่ต้องการ แล้วกด Enter หรือโดยการพิมพ์หมายเลขที่อยู่ด้านซ้ายของชื่อสีที่เราต้องการแล้วกด Enter ดังรูปที่ 5 แต่ในบางคำสั่งเราจะเห็นทั้งเมนูและรายชื่อที่จะให้เลือกพร้อมกัน เช่นในคำสั่ง / Format Font ซึ่งในกรณีนี้เราสามารถใช้ลูกศรซ้าย/ขวาเลื่อนแถบสว่างของเมนูได้อีกทางหนึ่งดังรูปที่ 6

การแสดงผลกราฟิกและแบบข้อความ

เราสามารถใช้งานออลล์เวย์ในโหมดกราฟิกหรือในโหมด

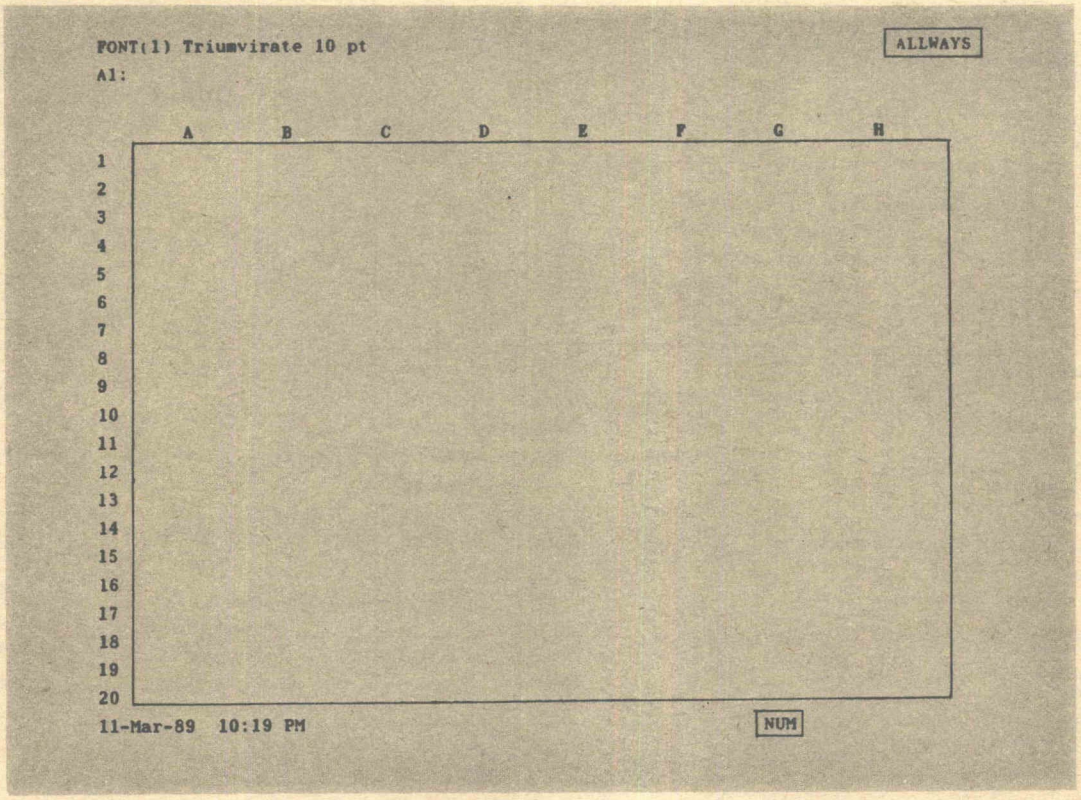

รูปที่ 3

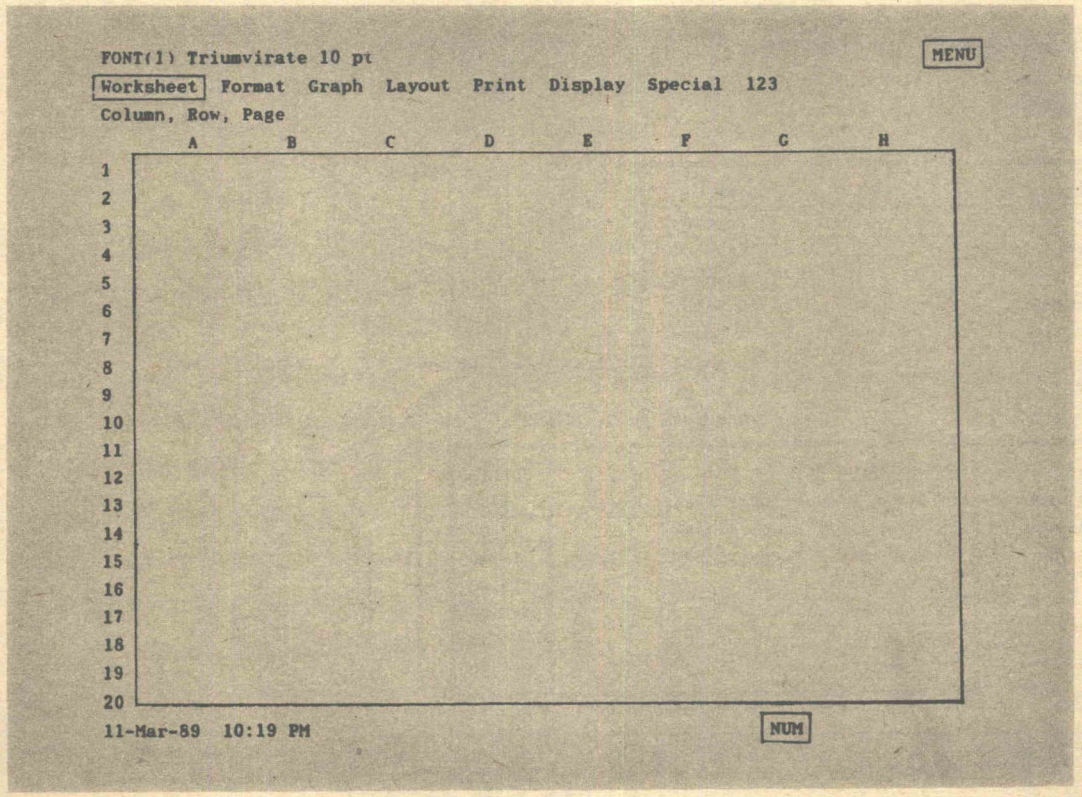

รูปที่ 4

ข้อความ

- ในโหมดกราฟิก การแสดงผลหน้าจอจะคล้ายกับผลที่เราจะได้จากการพิมพ์มาก และถ้าเราสั่งเปลี่ยนแปลงฟอร์แมตของเซล เราก็จะเห็นการเปลี่ยนแปลงทันทีบนหน้าจอ

- ในโหมดข้อความ การแสดงผลจะเหมือนในโลตัส 1-2-3 เราไม่สามารถเห็นผลของฟอร์แมตที่เราทำไว้บนเวอร์กชีต

ถ้าเรามีอะแดปเตอร์ที่แสดงได้ทั้งสองโหมด เราสามารถเปลี่ยนโหมดการแสดงผลโดยใช้คำสั่ง / Display Mode Graphics

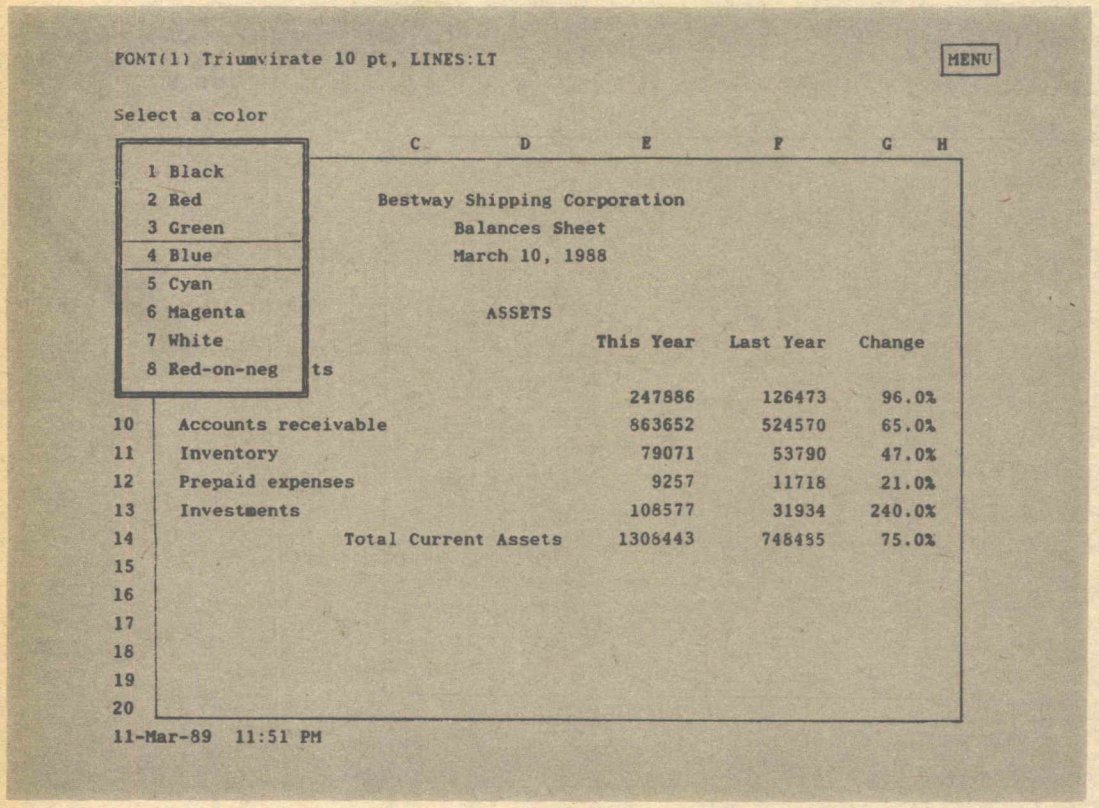

รูปที่ 5

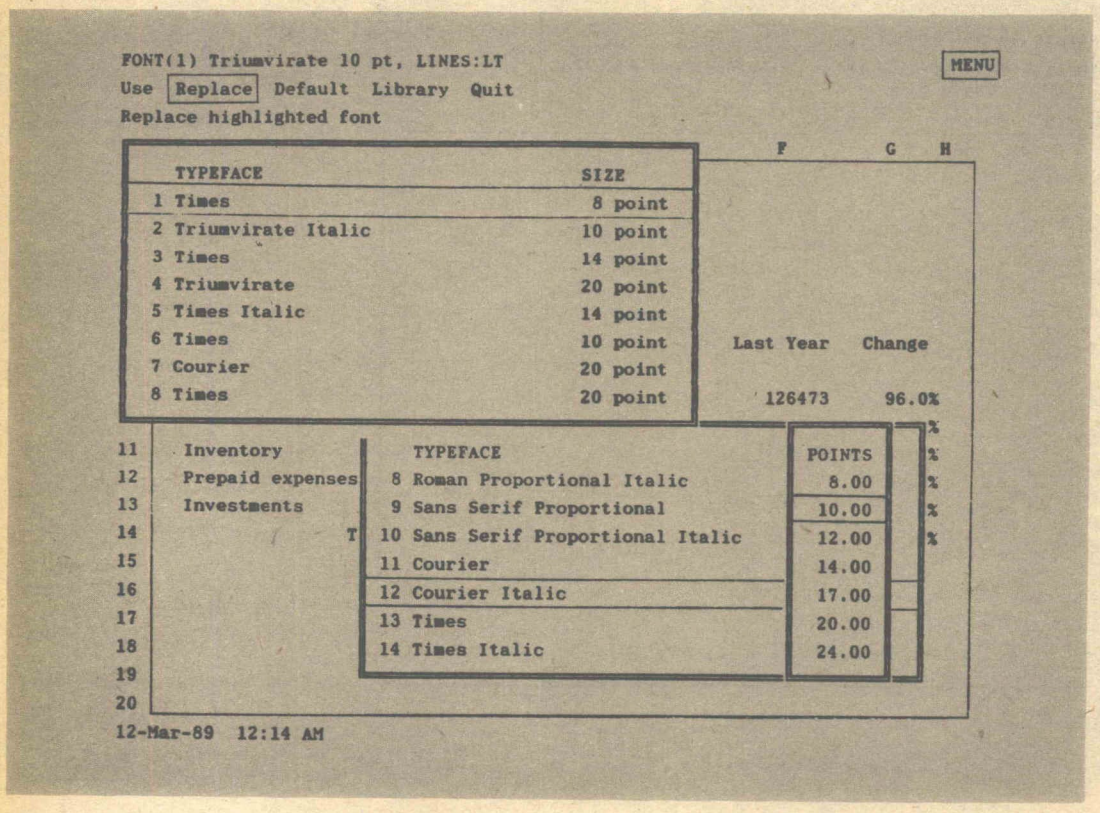

รูปที่ 6

หรือ Text

หรือฟังก์ชันคีย์ (F6) เพื่อเปลี่ยนกลับไปมาระหว่างโหมดทั้งสองนี้ได้ตามต้องการ

การขยายหรือย่อส่วนหน้าจอ

ในขณะที่เราอยู่ในโหมดกราฟิก เราสามารถเลือกขนาดของการแสดงผลได้หลายแบบ เราสามารถขยายใหญ่เพื่อประโยชน์ใน

การดูข้อความที่มีขนาดเล็ก ขณะที่เราย่อการแสดงผลให้เล็กลงเพื่อช่วยให้เห็นภาพรวมของเวอร์กชีตที่มีขนาดใหญ่ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น แต่การขยายและย่อดังกล่าวไม่มีผลต่อการพิมพ์ทางเครื่องพิมพ์แต่อย่างใด คำสั่งที่ใช้คือ / Display Zoom จากนั้นเราสามารถเลือกขนาดในการ Zoom ได้ดังนี้คือ Tiny, Small, Normal, Large หรือ Huge ซึ่งขนาดก็เรียงจากเล็กไปหาใหญ่ตามลำดับ หรือเราอาจใช้ฟังก์ชันคีย์ (F4) เพื่อลดขนาด และ (Shift-F4) (กด shift แล้วกดปุ่ม F4 พร้อมกัน) เพื่อขยายขนาด

การเปลี่ยนสีหน้าจอ

ถ้าเรามีจอสี เราสามารถเปลี่ยนสีของหน้าจอเป็นสีตามต้องการได้ ซึ่งแบ่งเป็น

สีพื้นหลัง (Background color) มักเป็นสีเข้ม

สีด้านหน้า (Foreground color) มักเป็นสีอ่อน ๆ

สีแถบสว่าง (Highlight color)

โดยใช้คำสั่ง / Display Colors จากนั้นเราสามารถที่จะเลือกเปลี่ยนสีของอันใดอันหนึ่งจาก 3 ข้อ ข้างต้น

การกำหนดช่วง (ranges)

มีหลายคำสั่งในออลล์เวย์ที่ต้องการให้เราระบุช่วงของเซล เราสามารถระบุช่วงของเซล เช่นเดียวกับในโลตัส 1-2-3 คือ

1. ใช้ปุ่มลูกศรเลื่อนเพื่อกำหนดขนาด
2. โดยพิมพ์ค่าเข้าไป
3. ใช้ฟังก์ชันคีย์ (F3) เพื่อเลือกชื่อของช่วงจากรายชื่อที่เรากำหนดไว้ก่อนล่วงหน้าในโลตัส เราต้องการเลือกคำสั่งก่อน แล้วคำสั่งจะถามช่วงที่ต้องการ แต่ในออลล์เวย์เราอาจจะระบุช่วงได้ก่อน แล้วค่อยเรียกคำสั่งก็ได้ โดยคำสั่งจะทำงานกับช่วงที่เราระบุไว้เอง ในกรณีนี้จะสะดวก ถ้าเราทำคำสั่งในช่วงเดียวกันหลาย ๆ คำสั่ง เช่น เมื่อเราเลือกช่วงที่ต้องการแล้ว เราอาจจะทำคำสั่ง / Format Shode Light และ/Format Lines Outlines เพื่อระบายเงาช่วงที่ต้องการและตีกรอบตามลำดับ

ปรกติ เมื่อมีคำสั่งถามช่วงมักจะกำหนดช่วงมาให้ก่อน เช่น A9..A9 ซึ่งเราอาจจะขยายช่วงที่ต้องการ โดยใช้ปุ่มลูกศร แต่ถ้าเราไม่ต้องการให้ช่วงเริ่มต้นที่ A9 เราอาจเปลี่ยนตำแหน่งเริ่มต้นโดยใช้ปุ่ม (Esc) แล้วใช้ปุ่มลูกศรเลื่อนเปลี่ยน current เซลไปยังเซลที่ต้องการ แล้วจึงกดปุ่ม (.) (จุด) จากนั้นจึงใช้ตัวศรเลื่อนขยายช่วงที่ต้องการ

ส่วนกรณีที่เรากำหนดช่วงก่อนก็เพียงแต่ เลื่อนไปยังเซลที่ต้องการ กด (.) จากนั้นใช้ปุ่มลูกศรเลื่อนกำหนดช่วงที่ต้องการ

การเซฟไฟล์และเรียกไฟล์

เราไม่จำเป็นต้องเซฟหรือเรียกฟอร์แมตที่เราสร้าง ในขณะที่เราอยู่ในออลล์เวย์เลย ออลล์เวย์จะเซฟและเรียกให้เราอัตโนมัติ เมื่อเราเรียกเวอร์กชีต ออลล์เวย์จะเรียกฟอร์แมตของเราออกมา เช่นเดียวกันเมื่อเราเซฟเวอร์กชีตลงไฟล์ ฟอร์แมตของออลล์เวย์ก็จะถูกเก็บไปพร้อมกัน แต่อยู่คนละไฟล์กับเวอร์กชีต

ฟังก์ชันคีย์

ฟังก์ชันข้างล่างนี้ช่วยให้เราลดการเรียกคำสั่งลงได้มาก

(F1) เมื่อต้องการคำอธิบายเมื่อไม่เข้าใจคำสั่ง

(F3) แสดงรายชื่อของช่วงที่เรากำหนดเอาไว้ในโลตัส

(F4) ย่อภาพหน้าจอ

(shift-F4) ขยายภาพหน้าจอ

(F5) กระโดดไปที่เซลที่ต้องการ

(F6) เปลี่ยนกลับไปมาระหว่างโหมดกราฟิกและโหมดข้อความ

(F10) เปิด ปิด การแสดงกราฟ

ปุ่มทันใจ quick keys

ออลล์เวย์จัดชุดของปุ่ม (Alt) รวมกับปุ่มอื่นไว้ชุดหนึ่ง เพื่อช่วยให้การฟอร์แมตเซลทำได้รวดเร็ว เช่น (Alt-B) (กดปุ่ม Alt พร้อมกับกดปุ่ม B) คือคำสั่งให้เปลี่ยนเป็นตัวหนา หรือเปลี่ยนตัวหนากลับเป็นตัวบาง เป็นต้น ปุ่มทันใจที่กำหนดให้มีดังนี้

(ALT-B) ทำตัวหนา/ตัวบาง

(ALT-G) พิมพ์เส้นกริด (grid)

(ALT-L) ขีดเส้น (กรอบนอก/ทุกเซล/ไม่ขีดเส้นเลย)

(ALT-S) ทำ shade (สีอ่อน/ สีเข้ม/ สีทึบ/ ไม่ทำเลย)

(ALT-U) ขีดเส้นใต้ (เส้นเดียว/ เส้นคู่/ ไม่ขีดเลย)

(ALT 1) เลือก ฟอนต์ชุดที่หนึ่ง

(ALT 2) เลือก ฟอนต์ชุดที่สอง

(ALT 3) เลือก ฟอนต์ชุดที่สาม

(ALT 4) เลือก ฟอนต์ชุดที่สี่

(ALT 5) เลือก ฟอนต์ชุดที่ห้า

(ALT 6) เลือก ฟอนต์ชุดที่หก

(ALT 7) เลือก ฟอนต์ชุดที่เจ็ด

(ALT 8) เลือก ฟอนต์ชุดที่แปด

ตอนต่อไปจะกล่าวถึงรายละเอียดในเรื่องเกี่ยวกับ การฟอร์แมตเวอร์กชีต การทำกราฟ และการพิมพ์โดยใช้โปรแกรมออลล์เวย์ เพื่อเพิ่มความสามารถให้กับโลตัส 1-2-3 ในการพิมพ์รายงาน